

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 27 Μαΐου 2016
(OR. en)

9526/16

RECH 208
TELECOM 100

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8791/16 RECH 133 TELECOM 74

Θέμα: Η μετάβαση προς ένα σύστημα ανοικτής επιστήμης
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (εγκρίθηκαν στις 27/05/2016)

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη μετάβαση προς ένα σύστημα ανοικτής επιστήμης, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3470ή σύνοδό του, που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου 2016.

**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

- τη σύσταση της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2012 για την «πρόσβαση στις επιστημονικές πληροφορίες και τη διαφύλαξή τους»¹ και την ανακοίνωση της 17ης Ιουλίου 2012 με τίτλο «Βελτίωση της πρόσβασης στις επιστημονικές πληροφορίες: Αύξηση της απόδοσης των δημόσιων επενδύσεων στην έρευνα»².
- τις γενικές αρχές βάσει του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»³, μέσω των οποίων διασφαλίζεται η ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και προωθείται η ανοικτή πρόσβαση σε ερευνητικά δεδομένα ως προς τη δημόσια χρηματοδοτημένη έρευνα σε επίπεδο ΕΕ.
- την έκθεση της Επιτροπής του Φεβρουαρίου 2015 με τίτλο «Επικύρωση των αποτελεσμάτων της δημόσιας διαβούλευσης για το Science 2.0: Επιστήμη σε μετάβαση»⁴.
- την ανακοίνωση της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2015 με τίτλο «Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρώπης»⁵, που αναγνωρίζει τη σημασία της επιστήμης και της έρευνας για την ενίσχυση της καινοτομίας, ιδίως με το στόχο της να βελτιώσει το πλαίσιο προϋποθέσεων για μια επιστήμη βασισμένη σε δεδομένα.

¹ Έγγρ. 12846/12.

² Έγγρ. 12847/12.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων 2020» για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020).

⁴ Διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/research/consultations/science-2.0/science_2_0_final_report.pdf#view=fit&pagemode=none

⁵ Έγγρ. 8672/15.

- τα συμπεράσματά του της 29ης Μαΐου 2015 για έναν «οδικό χάρτη 2015-2020 του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας»⁶, με τα οποία εγκρίνεται ο οδικός χάρτης του EXE και τονίζεται ότι είναι σημαντικό να αρχίσει η υλοποίηση των κορυφαίων προτεραιοτήτων δράσης που εντοπίζονται στον οδικό χάρτη μέχρι τα μέσα του 2016, μεταξύ άλλων και για την προτεραιότητα 5 «Βέλτιστη διακίνηση των γνώσεων».
- τα συμπεράσματά του της 29ης Μαΐου 2015 σχετικά με την «Ανοικτή, έντασης δεδομένων και δικτυωμένη έρευνα ως μοχλό για ταχύτερη και ευρύτερη καινοτομία»⁷, που εκφράζουν πολιτική στήριξη για να δημιουργηθεί το κατάλληλο πλαίσιο συνθηκών για έρευνα και καινοτομία που να εστιάζουν σε δεδομένα μεγάλης κλίμακας και να ενισχυθεί το σύνολο της αλυσίδας αξίας των δεδομένων στην Ευρώπη.

Ανοικτή επιστήμη

1. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η ραγδαία αύξηση των δεδομένων, η διαθεσιμότητα ολοένα και ισχυρότερων ψηφιακών τεχνολογιών, η παγκοσμιοποίηση της επιστημονικής κοινότητας, καθώς και η αυξανόμενη ζήτηση της κοινωνίας για την αντιμετώπιση των κοινωνιακών προκλήσεων της εποχής μας είναι οι βάσεις διαρκούς μεταβολής και ανοίγματος της επιστήμης και της έρευνας, η οποία αναφέρεται ως «ανοικτή επιστήμη» και επηρεάζει τη μέθοδο διεξαγωγής της έρευνας και οργάνωσης της επιστήμης.
2. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η ανοικτή επιστήμη έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την ποιότητα, τον αντίκτυπο και τα οφέλη της επιστήμης και να επιταχύνει την πρόοδο των γνώσεων, καθιστώντας τις πιο αξιόπιστες, πιο αποτελεσματικές και ακριβείς, καλύτερα κατανοητές από την κοινωνία και ανταποκρινόμενες στις κοινωνιακές προκλήσεις, και έχει τη δυνατότητα να διευκολύνει την ανάπτυξη και την καινοτομία μέσω επαναχρησιμοποίησης επιστημονικών αποτελεσμάτων από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας, και, εν τέλει, να συμβάλει στην ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

⁶ Έγγρ. 8975/15.

⁷ Έγγρ. 9360/15.

3. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η ανοικτή επιστήμη συνεπάγεται μεταξύ άλλων ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και βέλτιστη επαναχρησιμοποίηση ερευνητικών δεδομένων, συμμετοχή των πολιτών στο επιστημονικό έργο και ακεραιότητα της έρευνας. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και η βέλτιστη επαναχρησιμοποίηση ερευνητικών δεδομένων είναι ύψιστης σημασίας για την ανάπτυξη της ανοικτής επιστήμης· ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟ ΣΗΜΕΙΩΣΗ τη γνώμη της ERAC με τίτλο «Open Research Data» («ανοιχτά ερευνητικά δεδομένα»)⁸, και την Έκκληση για Δράση του Άμστερνταμ που εκδόθηκε με την ευκαιρία της Διάσκεψης της ολλανδικής Προεδρίας για την Ανοικτή Επιστήμη⁹ και διάφορες πρωτοβουλίες από τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τους εμπλεκόμενους φορείς¹⁰. ΚΑΛΕΙ τη μόνιμη ομάδα εργασίας της ERAC για την ανοικτή επιστήμη και την καινοτομία να αξιολογήσει τις δράσεις που προτείνονται στην Έκκληση για Δράση του Άμστερνταμ ως προς τη σκοπιμότητα, την αποτελεσματικότητα και την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων, και να υποβάλει σχετική έκθεση· ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη συντονισμένης δράσης όλων των ενδιαφερομένων εταίρων: της Επιτροπής, των κρατών μελών, της κοινωνίας των πολιτών και των εμπλεκόμενων φορέων¹¹.

Πλατφόρμα Πολιτικής για την Ανοικτή Επιστήμη και Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Ανοικτή Επιστήμη

4. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τη σύσταση της Πλατφόρμας Πολιτικής για την Ανοικτή Επιστήμη¹² από την Επιτροπή, στόχος της οποίας είναι να στηρίξει την περαιτέρω ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτικής για την ανοικτή επιστήμη και να προωθήσει την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών από τους εμπλεκόμενους φορείς, πράγμα που περιλαμβάνει ζητήματα όπως η προσαρμογή των συστημάτων ανταμοιβής και αξιολόγησης, εναλλακτικά μοντέλα για εκδόσεις ανοικτής πρόσβασης και διαχείριση ερευνητικών δεδομένων (περιλαμβανομένης της αρχειοθέτησης), εναλλακτικοί δείκτες μέτρησης, κατευθυντήριες αρχές για βέλτιστη επαναχρησιμοποίηση ερευνητικών δεδομένων, ανάπτυξη και χρήση προτύπων και άλλες πτυχές της ανοικτής επιστήμης, όπως η προώθηση της ακεραιότητας της έρευνας και η ανάπτυξη της συμμετοχής των πολιτών στο επιστημονικό έργο· ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να ενημερώνει σε τακτική βάση τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερομένους για τις τρέχουσες εξελίξεις και τα αποτελέσματα της Πλατφόρμας Πολιτικής για την Ανοικτή Επιστήμη τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.

⁸ Έγγρ. ERAC 1202/16.

⁹ Διάσκεψη της ολλανδικής προεδρίας με θέμα «Ανοικτή επιστήμη – από το όραμα στη δράση», Άμστερνταμ, 4-5 Απριλίου 2016.

¹⁰ Π.χ. ανάπτυξη θεματολογίων και πολιτικών ανοικτής επιστήμης σε εθνικό επίπεδο.

¹¹ Στους εμπλεκόμενους φορείς περιλαμβάνονται ερευνητές (πανεπιστήμια, ερευνητικοί και τεχνολογικοί οργανισμοί, επιχειρήσεις), χρηματοδοτικοί οργανισμοί, εκδότες και οργανισμοί υπηρεσιών.

¹² <http://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=open-science-policy-platform>

5. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, σε συνεργασία με την Πλατφόρμα Πολιτικής για την Ανοικτή Επιστήμη και σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους εμπλεκόμενους φορείς, και λαμβάνοντας υπόψη υφιστάμενες πρωτοβουλίες, να αναπτύξουν περαιτέρω το Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Ανοικτή Επιστήμη, προκειμένου να αυξήσουν περαιτέρω τον αντίκτυπο της επιστήμης για την κοινωνία στο σύνολό της, να προωθήσουν την αποτελεσματική κινητοποίηση ολόκληρου του γνωσιακού δυναμικού από δράσεις ανοικτής επιστήμης και να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες για κατάρτιση δεξιοτήτων ΤΠΕ και δεδομένων, ιδίως επαγγελματικών δεξιοτήτων διαχείρισης δεδομένων, πράγμα που συμβάλλει στην πρόσβαση των πολιτών στα αποτελέσματα της έρευνας.

Άρση εμποδίων και προώθηση κινήτρων

6. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι τα αποτελέσματα της δημοσίως χρηματοδοτούμενης έρευνας θα πρέπει να διατίθενται με όσο το δυνατόν πιο ανοικτό τρόπο και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι περιττά νομικά, οργανωτικά και οικονομικά εμπόδια της πρόσβασης στα αποτελέσματα της δημόσια χρηματοδοτημένης έρευνας πρέπει να αρθούν, στο μέτρο του δυνατού, και ανάλογα με την περίπτωση, προκειμένου να επιτευχθεί βέλτιστη ανταλλαγή γνώσεων, λαμβάνοντας υπόψη, όποτε απαιτείται, την ανάγκη για αξιοποίηση των αποτελεσμάτων· ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντείνουν τη συνεργασία τους με τρίτες χώρες προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία μετάβασης προς την ανοικτή επιστήμη και να εξασφαλιστούν αμοιβαία οφέλη όσον αφορά την ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και τη βέλτιστη επαναχρησιμοποίηση ερευνητικών δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο.

7. ΘΕΩΡΕΙ ότι η αξιολόγηση της επιστημονικής ποιότητας θα πρέπει να βασίζεται στην εργασία την ίδια και να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνει αξιολόγηση των επιπτώσεων της επιστήμης στο σύνολο της κοινωνίας, ενώ τώρα η έμφαση δίνεται σε δείκτες βασισμένους στην απήχηση των επιστημονικών περιοδικών και στον αριθμό παραπομπών σε δημοσιεύσεις. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους εμπλεκόμενους φορείς να αναπτύξουν περαιτέρω και να εφαρμόσουν, με συντονισμένο τρόπο, πρωτοβουλίες για την καλύτερη διασφάλιση της ποιότητας στα συστήματα ελέγχου και αξιολόγησης. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι πρέπει να δημιουργηθούν μηχανισμοί παροχής κινήτρων που να αμείβουν ερευνητές (και φορείς που ενδιαφέρονται για την έρευνα) όταν δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους προς επαναχρησιμοποίηση. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, την Πλατφόρμα Πολιτικής για την Ανοικτή Επιστήμη, τα κράτη μέλη και τους εμπλεκόμενους φορείς να διερευνήσουν πιθανούς μηχανισμούς, που να περιλαμβάνουν δραστηριότητες κατάρτισης και ευαισθητοποίησης του κοινού, για να αλλάξουν τους τρόπους άσκησης της επιστήμης. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την Επιτροπή, μέσω της Πλατφόρμας Πολιτικής για την Ανοικτή Επιστήμη, να συνεργαστεί ιδίως στη δημιουργία κινήτρων για ένα διεθνώς αποδεκτό σύστημα παραπομπής σε δεδομένα, με την αξιοποίηση πρωτοβουλιών και εμπειρογνωμοσύνης που ήδη υπάρχουν.
8. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την ανακοίνωση της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 2015 με θέμα «Προς ένα σύγχρονο, πιο ευρωπαϊκό πλαίσιο για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας»¹³ και ΑΝΑΜΕΝΕΙ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής που αναγγέλλονται στην ανακοίνωση αυτή· ΤΟΝΙΖΕΙ ότι είναι σημαντικό να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, και η τεχνολογική και επιστημονική υπεροχή, πράγμα που θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη δυνατότητα για ερευνητικούς οργανισμούς δημοσίου συμφέροντος να ασκούν εξόρυξη κειμένων και δεδομένων σε περιεχόμενο στο οποίο ήδη διαθέτουν νόμιμη πρόσβαση, για σκοπούς επιστημονικής έρευνας· ΤΟΝΙΖΕΙ ότι απαιτείται να συνεχιστεί η στήριξη από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη ώστε να επιτραπεί σε όλους τους φορείς και τους οργανισμούς, περιλαμβανομένων πολιτών, επιστημόνων και επιχειρήσεων και ΜΜΕ, να εξορύσσουν αποτελέσματα δημόσια χρηματοδοτούμενης έρευνας στα οποία ήδη διαθέτουν νόμιμη πρόσβαση.
9. ΠΙΣΤΕΥΕΙ ότι η βέλτιστη πρόσβαση και επαναχρησιμοποίηση των αποτελεσμάτων επιστημονικού έργου μπορεί να ενισχυθεί όταν οι ερευνητές ή οι εργοδότες τους διατηρούν το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας για τις επιστημονικές τους εργασίες· ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διερευνήσουν τις νομικές δυνατότητες για μέτρα ως προς το θέμα αυτό και να προωθήσουν τη χρήση μοντέλων αδειοδότησης, όπως το Creative Commons, για επιστημονικές δημοσιεύσεις και σύνολα ερευνητικών δεδομένων.

¹³ Έγγρ. 15264/15.

Ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις

10. ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ την ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις¹⁴ ως την επιλογή εξ ορισμού για δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων δημόσια χρηματοδοτούμενης έρευνας· ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η πλήρης μετάβαση προς την ανοικτή πρόσβαση πρέπει να βασίζεται σε κοινές αρχές όπως διαφάνεια, ακεραιότητα της έρευνας, βιωσιμότητα, ορθή τιμολόγηση και οικονομική βιωσιμότητα· και ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τους εμπλεκόμενους φορείς να εξαλείψουν τα οικονομικά και νομικά εμπόδια και να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για επιτυχή υλοποίηση σε όλους τους επιστημονικούς τομείς, περιλαμβανομένων ειδικών μέτρων για τομείς όπου εμπόδια παρακωλύουν την πρόοδό της..
11. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να αναπτύξει και να ενθαρρύνει μέτρα για βέλτιστη συμμόρφωση προς τις διατάξεις περί ελεύθερης πρόσβασης σε επιστημονικές δημοσιεύσεις δυνάμει του «Ορίζοντα 2020», από κοινού με τους εμπλεκόμενους φορείς και τα κράτη μέλη· ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη να συνεργαστούν με εμπλεκόμενους φορείς ώστε να κάνουν το ίδιο σε εθνικό επίπεδο ως προς τη δημόσια χρηματοδοτούμενη έρευνα.

¹⁴ Για τους σκοπούς των παρόντων συμπερασμάτων, ως «ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις» νοείται η ελεύθερη διαθεσιμότητα στο δημόσιο Διαδίκτυο που επιτρέπει σε κάθε χρήστη να διαβάσει, να τηλεφορτώνει, να αντιγράφει, να διανέμει, να εκτυπώνει, να αναζητά ή να δημιουργεί σύνδεσμο προς το πλήρες κείμενο των άρθρων αυτών, να τα ανιχνεύει συστηματικά για ευρετηρίαση, να τα περνά ως δεδομένα σε λογισμικό ή να τα χρησιμοποιεί για κάθε άλλο νόμιμο σκοπό, χωρίς οικονομικά, νομικά ή τεχνικά εμπόδια. Ο μόνος περιορισμός για την αναπαραγωγή και διανομή, και ο μόνος ρόλος για τα πνευματικά δικαιώματα στον τομέα αυτό, θα πρέπει να είναι να δίνει στους δημιουργούς έλεγχο επί της ακεραιότητας του έργου τους και το δικαίωμα να αναγνωρίζονται και να αναφέρονται δεόντως (κύρια πηγή: Πρωτοβουλία της Βουδαπέστης για ανοικτή πρόσβαση, 2002, διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://www.budapestopenaccessinitiative.org/read>).

12. ΣΥΜΦΩΝΕΙ να προωθήσει περαιτέρω την ενσωμάτωση της διάστασης της ανοικτής πρόσβασης σε επιστημονικές δημοσιεύσεις συνεχίζοντας να στηρίζει την ιδέα ότι μέχρι το 2020 η άμεση ελεύθερη πρόσβαση θα πρέπει να έχει καθιερωθεί ως η προκαθορισμένη σταθερά, με χρήση των διαφόρων πιθανών μοντέλων και κατά οικονομικά αποδοτικό τρόπο, χωρίς απαγορεύσεις ή με όσο το δυνατόν συντομότερες απαγορεύσεις και χωρίς οικονομικά ή νομικά εμπόδια, λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία των συστημάτων έρευνας και επιστημονικών κλάδων, και ότι η ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις θα πρέπει να επιτυγχάνεται με πλήρη τήρηση της αρχής ότι κανείς ερευνητής δεν θα πρέπει να εμποδίζεται να δημοσιεύει· ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και συναφείς εμπλεκόμενους φορείς, περιλαμβανομένων οργανισμών χρηματοδότησης της έρευνας, να λειτουργήσουν ως καταλύτες για τη μετάβαση αυτή· και ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της σαφήνειας σε συμφωνίες περί επιστημονικών δημοσιεύσεων.
13. ΚΑΛΕΙ όλους τους εταίρους να συμμετάσχουν στο συντονισμό των προσπαθειών για την επίτευξη αυτού του στόχου –με ενδιάμεσους στόχους¹⁵ για το 2018· ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παρακολουθούν στενά σε τακτική βάση κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής μέσα απ' τα εθνικά σημεία αναφοράς¹⁶, και να ευθυγραμμίζονται όσο το δυνατόν περισσότερο με την παρακολούθηση της προόδου του EXE· ΖΗΤΑ ΑΠΟ την Επιτροπή να συνδράμει τα κράτη μέλη και τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να αναπτύξουν τεχνογνωσία και να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών, π.χ. μέσω έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ για τον σκοπό αυτό.

Βέλτιστη επαναχρησιμοποίηση ερευνητικών δεδομένων

14. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι τα ερευνητικά δεδομένα που προέρχονται από δημόσια χρηματοδοτημένη έρευνα θα μπορούσαν να θεωρούνται δημόσιο αγαθό, και ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τους εμπλεκόμενους φορείς να καθορίσουν τη βέλτιστη επαναχρησιμοποίηση ερευνητικών δεδομένων ως σημείο αφετηρίας, αναγνωρίζοντας παράλληλα τις ανάγκες για διάφορα καθεστάτα πρόσβασης λόγω δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, προστασίας προσωπικών δεδομένων και εμπιστευτικότητας, προβλημάτων ασφάλειας, καθώς και παγκόσμιας οικονομικής ανταγωνιστικότητας και άλλων νόμιμων συμφερόντων. Γι' αυτό, η βασική αρχή για τη βέλτιστη επαναχρησιμοποίηση ερευνητικών δεδομένων πρέπει να είναι: «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου».

¹⁵ Το ορόσημο περιλαμβάνει «Χρυσή», «Υβριδική» και «Πράσινη» Ανοικτή Πρόσβαση.

¹⁶ Όπως προβλέπεται στη σύσταση της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2012 σχετικά με την «πρόσβαση στις επιστημονικές πληροφορίες και τη διαφύλαξή τους» (έγγρ. 12846/12).

15. Εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόθεση της Επιτροπής να κάνει τα ερευνητικά δεδομένα που παράγονται από το πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 ανοικτά εξ ορισμού¹⁷, αναγνωρίζοντας το δικαίωμα αυτοεξάιρεσης για λόγους βασισμένους στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την εμπιστευτικότητα, προβλήματα ασφάλειας και άλλα νόμιμα συμφέροντα· ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να προωθήσει την επιμελητεία δεδομένων –που να περιλαμβάνει δραστηριότητες κατάρτισης και ευαισθητοποίησης- και να υλοποιήσει Σχέδια Διαχείρισης Δεδομένων ως αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας έρευνας, και να συνεχίσει να καθιστά τα ποσά που δαπανώνται τόσο για διαχείριση δεδομένων όσο και για προετοιμασία ερευνητικών δεδομένων επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»· ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη και τους εμπλεκόμενους φορείς να θεσπίσουν αναλόγως στρατηγικές και να υλοποιήσουν τη χρήση Σχεδίων Διαχείρισης Δεδομένων ως συνήθη επιστημονική πρακτική στα εθνικά τους ερευνητικά προγράμματα.
16. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι οι δυνατότητες για τη βέλτιστη επαναχρησιμοποίηση ερευνητικών δεδομένων μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνον εάν τα δεδομένα συνάδουν με τις αρχές FAIR (ανιχνεύσιμα, προσβάσιμα, διαλειτουργικά και επαναχρησιμοποιήσιμα) εντός ασφαλούς και αξιόπιστου περιβάλλοντος· ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τη σημασία της αποθήκευσης, της μακροπρόθεσμης διατήρησης και της επιμέλειας δεδομένων έρευνας, που να λαμβάνει υπόψη την ικανότητα της ερευνητικής ομάδας ή οργάνωσης, καθώς και να εξασφαλίζει την ύπαρξη μεταδεδομένων βασισμένων σε διεθνή πρότυπα· ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τους εμπλεκόμενους φορείς να ακολουθήσουν την καθιέρωση των αρχών FAIR σε ερευνητικά προγράμματα και μηχανισμούς χρηματοδότησης.

¹⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής της 19ης Απριλίου 2016 με τίτλο «Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για το υπολογιστικό νέφος – Ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής οικονομίας δεδομένων και γνώσης στην Ευρώπη».

17. ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟ ΣΗΜΕΙΩΣΗ την ανακοίνωση της Επιτροπής της 19ης Απριλίου 2016 με τίτλο «Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για το υπολογιστικό νέφος – Ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής οικονομίας δεδομένων και γνώσης στην Ευρώπη»¹⁸ και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η Ευρώπη μπορεί να επωφεληθεί ενός Ευρωπαϊκού Νέφους Ανοικτής Επιστήμης¹⁹ που να επιτρέπει, μεταξύ άλλων, ασφαλή και μακροπρόθεσμη αποθήκευση, αποτελεσματική ανάλυση και φιλική προς το χρήστη (επανα)χρησιμοποίηση ερευνητικών δεδομένων πέρα από σύνορα και επιστημονικούς κλάδους· ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και εμπλεκόμενους φορείς, να διερευνήσει τα κατάλληλα πλαίσια διοίκησης και χρηματοδότησης, λαμβάνοντας επαρκώς υπόψη υφιστάμενες πρωτοβουλίες και τη βιωσιμότητά τους και την ανάγκη για ίσους όρους ανταγωνισμού πανευρωπαϊκά.

Επακολούθηση

18. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους εμπλεκόμενους φορείς να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα που απαιτούνται για να γίνει πραγματικότητα η ανοικτή επιστήμη και να συνηγορήσουν υπέρ της ανάγκης για συντονισμένες δράσεις σε συναφή εθνικά, ενωσιακά, πολυμερή και διεθνή φόρουμ· ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να συνεχίσει να ενημερώνει και να εμπλέκει τα κράτη μέλη στις εργασίες της Πλατφόρμας Πολιτικής για την Ανοικτή Επιστήμη και να συντονίζει τις δραστηριότητές της με τα κράτη μέλη, και ΣΥΜΦΩΝΕΙ να κάνει απολογισμό της προόδου μαζί με την Επιτροπή και την Πλατφόρμα σε τακτική βάση, ξεκινώντας το αργότερο σε ένα έτος από τώρα.

¹⁸ Έγγρ. 8099/16.

¹⁹ Το ευρωπαϊκό νέφος ανοικτής επιστήμης θα συνενώσει υφιστάμενες υποδομές επιστημονικών δεδομένων, οι οποίες είναι επί του παρόντος διασκορπισμένες σε διάφορους επιστημονικούς κλάδους και σε διάφορα κράτη μέλη.